

Gang i en Fremtid — og jeg ønsker, at den snart maatte være for Haanden — kunne faa den gennemgribende Forandring, som jeg for øvrigt er enig med den ærede Ordfører om. Men en Ting vil jeg slaa fast, og det er, at af alle de Sager, der sortere under Centraladministrationen, er for Tiden Kirkevæsenet det eneste, der ikke sortere under en Departementchef. Det gør det i Virkeligheden, men Departementchefen er fritagen for at have med Kirkevæsenets Sager at gøre, fordi han ikke kan magte faa meget, og saa vil altsaa det ærede Medlem, at Kirkevæsenets Sager fremdeles skulle blive ved at være det eneste, der findes oppe i den røde Bygning under Ministerierne, som ikke sortere under Centraladministrationen, under en Departementchef. Det var ikke Meningen i 1870, det var ikke det Udvalgs Mening, det vil det ærede Medlem kunne se ved at læse Betænkningen igennem en Gang til. Thi Meningen var, at naar man tog det ene Kontor fra, var der ikke flere Sager, end en Departementschef uden Vanskelighed — stod der — kunde bestyre det hele. Men det har vist sig, at Vanskelighederne taarne sig saa meget op, at det ærede Medlem aldeles ikke kan staa paa den Basis, som hele Udvalget var enig om den Gang (Modsigelse af Falkenstjerne). Nej, det er slet ikke Tilfældet, paavis mig det, at man jagde den Gang: Det er nok med en Departementschef, under ham kan Solevæsenet sortere — tidligere var det under 2 — men Kirkevæsenet kan godt hjælpe sig foruden, der behøves jo ingen, Kirkevæsenet bryde vi os ikke om at have under en Departementschef. Saaledes er der ikke sagt den Gang, og det er ogsaa stik imod Betænkningen. Det ærede Medlem nævnte Kirkeeraadet og henstillede til mig at komme med Oplysninger om dette og flere kirkepolitiske Anliggender. Det kan jeg aldeles ikke tjene det ærede Medlem i, for det har jeg ikke noget som helst Kendskab til. Hvad Kirkeeraadet angaar, udtalte han først, at det var en ulovlig Institution; senere modererede han det noget, da han kom til at tænke paa, hvem der havde oprettet dette: Den forrige Kultusminister; da han saa kom til at nævne ham som det nuværende Medlem fra Storeheddinge (S. Scabeniuss), sagde han, at det var „et mindre vel overvejet Skridt“. Det ærede Medlem sagde først, det var ulovligt, men da han kom til at tænke paa Manden og nævne hans Navn, blev det „et mindre vel overvejet Skridt“. Ja, selv om jeg kom til at tænke lidt nærmere paa Manden, kunde jeg dog ikke komme bort fra, at Kirkeeraadet er ulovlig oprettet og bliver ved at

være ulovligt, og jeg kan ikke give det det mere velklingende Navn, at det er „et mindre vel overvejet Skridt“, nej, jeg siger, at det er ulovligt stadig, og det skal ikke fra min Side faa noget kønnere Navn. Men ligesom man for ikke ret lang Tid siden vedtog et Lovforslag om Organisation af Jærnbanevæsenet uden at tage Hensyn til, at den højtærede Indenrigsminister ogsaa har lavet sig et Jærnbaneraad, og ligesom man ikke den Gang gjorde gældende, at da vi nu en Gang havde faaet Jærnbaneeraadet, kunde det godt ligge der, det gjorde ingen Ting, men ikke var hange for alle sammen at vedtage en Lov med en Masse Embedsmænd og med Embeder med høje Lønninger og med endog forholdsviis højere Lønninger end dem, Lønningsudvalget hidtil er gaaet med til — jeg siger, at ligesom man ikke gjorde gældende den Gang at vi ikke kunde vedtage en saadan Lov, da vi nu en Gang havde et Jærnbaneraad, men vi slet ikke tog Hensyn til dette Raad, saaledes har Flertallet i Lønningsudvalget heller ikke taget Hensyn til dette Kirkeeraad. Jeg tror snarere, at det kunde paavises, at Mindretallet har været tilbøjeligt til at tage lidt Hensyn til det, men det er Sager, som have været for i Udvalget, saa det har jeg ikke Lov til at berøre her. Men jeg tror tværtimod, at hvis man faar en ny Departementschef, vil Kirkeeraadet blive mere overflødigt, ligesom jeg ogsaa tror, at naar vi faa en ny Jærnbaneorganisationslov, vil hele Jærnbaneeraadet blive overflødigt, det vil komme til at dø Straadbøden, fordi det ingen Ting har at leve for. Saaledes tænker jeg i alt Fald, at det vil være heldigere, naar vi faa Kirkevæsenet under Centraladministrationen, thi saa tror jeg, at Kirkeeraadet vil saa mindre at skulle have sagt end nu. Hvad det angaar at give Oplysninger om ny Kirke reformer eller lignende, da kan jeg som sagt ikke indlade mig derpaa, jeg har aldeles ingen Kendskab til, hvorvidt der foreligger noget der. Lønningsudvalgets Flertal har som sagt taget Sagen rent praktisk lige ud ad Landevejen og uden storpolitisk Betragtninger, set paa Sagerne, som de foreligger, og de ere flegne saa meget, at man indser ikke andet, end at der er den samme Nødvendighed for Oprettelsen af dette ny Embede, som der har været i mange Tilfælde, hvor vi have vedtaget ny Embeders Oprettelse, fordi vi finde det nødvendigt og i Befolkningens Interesse. Hvis det ikke var Tilfældet, vilde vi selvfølgelig ikke bevilge flere Penge eller flere Embedsmænd til det nuværende Ministerium.